

Slovensko gospodarsko in raziskovalno združenje, Bruselj

Občasna informacija članom 141 – 2025

29. september 2025

Zgledni projekti s področja digitalizacije in ohranjanja arhitekturne dediščine

Evropska komisija je v okviru programa Digitalna Evropa financirala več pobud s področja digitalizacije in ohranjanja evropske arhitekturne dediščine z uporabo umetne inteligence, modelov 3D in razširjene realnosti (XR). Ob letošnjih dnevih evropske dediščine se je odločila kot primere dobrih praks predstaviti projekte 3DBigDataSpace, XRCulture in 5DCulture. Partner pri projektu 5DCulture je slovensko podjetje Arctur. V okviru projekta so predstavili tri območja industrijske dediščine v Idriji in ustvarili digitalne spominke, ki so jih delili turistom na teh območjih.

Projekt 5DCulture

V okviru projekta je bilo razvitih osem scenarijev ponovne uporabe. Z uporabo scenarija »Zgodovinske stavbe in mestne pokrajine« so partnerji v projektu raziskovali inovativna orodja za izboljšanje virtualnega kulturnega turizma, izobraževanja in raziskovanja evropske arhitekturne dediščine. Nove 3D modele, ki so jih razvili, so združili v Evropskem podatkovnem prostoru. Poleg tega so v okviru projekta predstavili tri območja industrijske dediščine v Idriji in ustvarili digitalne spominke za turiste. Vsebinsko za te digitalne zgodbe so razvili v sodelovanju z lokalnimi muzeji in institucijami kulturne dediščine.

Projekt 3DBigDataSpace

Eden glavnih ciljev projekta je uvedba demonstracijskih primerov za potrditev in predstavitev možnosti ponovne uporabe 3D-modelov v različnih sektorjih, vključno z raziskovanjem urbane zgodovine. Partnerji v projektu so se odločili prilagoditi osnovno aplikacijo 4D World Viewer za evropski podatkovni prostor za kulturno dediščino, da bi omogočala lokacijsko zasnovane 4D-poglede na zgodovinsko arhitekturo in urbana območja. To naj bi končnim uporabnikom omogočilo opazovanje razvoja območja kulturne dediščine skozi čas in zbiranje informacij o njegovem zgodovinskem kontekstu in zgodbi.

Projekt XRCulture

Cilj projekta je izboljšati skupni digitalni kulturni prostor Evrope z uporabo inovativne 3D-tehnologije, umetne inteligence in razširjene resničnosti (XR). Umetno inteligenco so se odločili uporabiti za ustvarjanje visokokakovostnih 3D modelov. Njihov cilj je prav tako vzpostavitev odprtega okvira za 3D

vizualizacijo ter oblikovanje in testiranje načinov, na katere se lahko razširjena realnost uporablja v izobraževanju, turizmu in ohranjanju kulturne dediščine.

Koristne informacije:

- Projekt 5DCulture:
- <https://5dculture.eu/>
- Projekt 3DBigDataSpace:
- <https://3dbigdataspace.eu/>
- Projekt XRCulture:
- <https://xrculture.eu/>
- Spletna stran podjetja Arctur:
- <https://www.arctur.si/en/>

Pripravila:

Darja Kocbek